

her er foreslaaet, saa vil Leien stige for de ledige Veiligheder; altsaa Arbejderne ville i pekuniær Henseende ikke blive bedre stillede, ikke at tale om, hvor ødelæggende det vil være for Familier med Børn midt om Vinteren at jages bort fra det Centrum, hvor deres Virksomhed er. Altsaa ad denne Vej, ved Nedbrydning, vindes Intet i Retning af den Side af Forslaget, som kræver Hastværk, hvis der hurtigt skal staves Arbejde. En anden Vej kunde der gaaes ved at tage Bestemmelse om, at der fra 1ste Februar skulde opføres Arbejderboliger. At dette vilde give Arbejde, det skal villig indrømmes, men for at komme til en saadan Bestemmelse kræves store Forundersøgelser om den rette Plads og meget Andet. Jeg er enig med den ærede foregaaende Taler i, at det er noget tvivlsomt, om Opførelsen af Arbejderboliger langt horte fra det Centrum, hvor Arbejderne ere vante til at færdes, vil føre til et gunstigt Resultat. Der opstaar Spørgsmaal om Udgifter af forskjellig Slags: til Sporvogn, Jernbane o. L. — Arbejderne kunne ikke holde deres Maaltider i Hjemmet — der er Frygt for de Tusind Smaaudgifter, der let paaføres dem, som ikke bo tæt ved det Sted, hvor de have deres Virksomhed. Altsaa frygte Arbejderne, at der ad den Vej vil stilles større Krav til ham end tidligere. Hvad enten man saaledes ser paa Sagen fra Nedrivningens eller Opbygningens Standpunkt, er det et Lovforslag, som det ikke haster med, der kan ikke ved dets Hjælp med Hurtighed tilveiebringes Arbejde, og dette er jo det eneste Hensyn, der vilde kræve Hastværk ved dets Fremme. Hvad der derimod kræver stor Omtanke, stor No og moden Overveielse, det er Undersøgelsen af de uhyre mange Spørgsmaal, der staa i Forbindelse med Sagen. Blandt disse skal jeg særlig nævne, hvad der ogsaa blev berørt af den ærede foregaaende Taler — denne Bortrykning af Arbejderboligerne fra de Centrere, hvor Arbejderne tidligere have boet. Der er vel blevet nævnt, at de skulde bo i de nyopførte Boliger, paa de tidligere Steder af Byen; ja, men skulle de tilbage til deres eget Strøg i Staden, saa ere de dog i Mellemtiden under Ombygningen i Landsbyghyghed, og saa ere de udsatte for, at de Arbeidsherrer, som de staa i Forbindelse med, hellere ville have Folk, som bo nærmere,

saa at Arbejdet i det Mindste midlertidig kommer dem ud af Hænderne. De ere endvidere meget udsatte for, som jeg før sagde, at Leien skrues op, efterhaanden som der bliver større Efterspørgsel efter Veiligheder. Lad os imidlertid se bort fra alt dette; lad os antage, at Sagen i sin Helhed gennemføres, at Kommunen bliver Huseier af en stor Række Bygninger, der kunne udleies billigt, idet Betingelserne ere stillede saaledes, at man ikke maa se hen til, om Grundene i sig selv ere dyre; lad os endvidere erindre, at Bygningerne ikke maa give større Indtægt, end hvad der netop er nødvendigt til at dække de Forpligtelser, som Kommunen har paataget sig med Hensyn til Forrentning og Vedligeholdelse, og lad os endelig antage, at der ad denne Vej frembringes gode og billige Arbejderboliger — saa komme vi til det meget store Spørgsmaal: Hvem skal behø dem? Den ærede foregaaende Taler mente, og deri er jeg enig med ham, at naar disse Arbejderboliger ikke netop ligge i Centrerne, saa ville de ikke blive søgte af Arbejderne. Ligge de derimod paa et bekvemt Sted, saa vil der komme megen Efterspørgsel, og hvem af Arbejderne skal saa bo der, hvem skal have Fortrinsret? Skal det gaa efter Lodtræning altsaa ligesom ved forskellige Fribolig-Selskaber ved en Slags Lotteri? Det veed man Intet om. Paa den ene Side er som sagt den ubestjede Tante god og tiltalende, men der er paa den anden Side det svage Punkt i den, at den vækker stoffende Drømme og Forhaabninger og Fantasterier. Man tror, at fordi der fremkommer en saadan Lov i Folkethinget, frembaaret af de saakaldte Arbejdernes Venner, saa er det en stor Haandrækning, der her gives Arbejderbefolkningen. Man tror det især ude omkring i Arbejderbefolkningen, man venter og haaber, at de gyldne Frugter nu skulle komme faldende, og saa kommer Skuffelsen i Stedet. Ser man roligt og nøie paa Sagen, kommer man til den Erkjendelse, at de Frugter, som denne Lov, selv om den bliver behandlet med den største Flid og Omhu, kan bære, det er Frugter, som kun kunne plukkes meget langsomt og først med Tiden. Denne Lov er en Lov, som hverken i sin Fremkomst, Vedtagelse eller Gjennemførelse bør være et Hastværksarbejde; den